

सामाजिक सुरक्षाकोष

प्रशासन सेवा, कानून समूह, आठौं तह, वरिष्ठ सहायक निर्देशक पदको
लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा योजना(Examination Scheme)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा:- यस पाठ्यक्रमको आधारमानिम्नानुसारकाचरणमा परीक्षालिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- (क) प्रस्तुतीकरण पूर्णाङ्क :- २०

(ख) अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा(Written Examination)पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्याXअङ्क	समय	
प्रथम	शासन प्रणाली र सार्वजनिक सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो विश्लेषणात्मक उत्तर लामो तर्कपूर्ण विश्लेषणात्मक उत्तर	२प्रश्नX १०अङ्क ४ प्रश्नX २०अङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	छोटो विश्लेषणात्मक उत्तर लामो तर्कपूर्ण विश्लेषणात्मक उत्तर	२प्रश्नX १०अङ्क ४ प्रश्नX २०अङ्क	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण : प्रस्तुतीकरण अन्तर्वार्ता(Presentation and Interview)पूर्णाङ्क :- ५०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
(क) प्रस्तुतीकरण	२०	समसामयिक विषयमा समूहमा व्यक्तिगत प्रस्तुति (१ जनालाई १० मिनेट)	१ घण्टा
(ख) व्यक्तिगतअन्तर्वार्ता	३०	मौखिक	-

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षा मा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।
- प्रत्येकपत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतकापत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मितिभन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधनभई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रमलागू मिति :- २०७६।०२।१५

प्रथम पत्र : शासन प्रणाली र सार्वजनिक सेवा सम्बन्धी

(क) सार्वजनिक सेवा प्रणाली

२५

१. शासकीय प्रणालीका आधारभूत पक्षहरू, अवधारणा र विशेषताहरू
२. राजनैतिक तथा प्रशासनिक संरचना
३. राज्यको पुनर्संरचना र आधारहरू
४. राष्ट्रिय सुरक्षा अवधारणा र नेपालको सुरक्षा सम्बन्धी विद्यमान प्रावधानहरू
५. सार्वजनिक नीति निर्माण र यसको प्रयोग सम्बन्धी विश्लेषण
६. विद्युतीय शासन
७. सुशासन, सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता र जवाफदेहिता

(ख) संविधान र कानून

२५

१. संविधानवाद र नेपालमा संवैधानिक कानूनको विकासक्रम
२. नेपालको हालसम्मका संविधानका मुलभूत विशेषताहरू
 - (क) कार्यपालिका, व्यवस्थापिकार न्यायपालिका
 - (ख) निर्देशक सिद्धान्त र राज्यका नीतिहरू
 - (ग) मौलिक हक, यसको प्रयोग र प्रचलन तथा उपचार
 - (घ) अदालतको अधिकार क्षेत्र तथा रिट सम्बन्धी क्षेत्राधिकार
 - (ङ) संवैधानिक अंग तथा निकायहरू र कानूनद्वारा संस्थापित निकाय
 - (च) नेपालको न्याय प्रणाली र यसको विकासक्रम तथा कानूनी संरचना

(ग) मानव अधिकार, नागरिक अधिकार, कानून

१५

- (१) नागरिक अधिकार र कर्तव्य
- (२) मानव अधिकार
- (३) कानूनका श्रोतहरू

(४) विधिशास्त्रका सम्प्रदायहरु

(५) कानूनी राज्यको अवधारणा र कानूनको शासन

(घ) नेपालमा कानून निर्माण प्रकृया

१०

(१) संघीय व्यवस्थापन विधि

(२) प्रदेश व्यवस्थापन विधि

(घ) नेपालको शासकीय पुनसंरचना र आधारहरु

१०

(१) नेपालको संघीय संरचना र तीनै तहको सरकारका बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय

(२) संयुक्त राष्ट्र संघ, अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन र नेपालमा ट्रेड युनियनको कानूनी अवस्था

(३) अन्तर्राष्ट्रियसंगठनमा नेपालको सहभागिता, सन्धी सम्झौता र यसका दायित्व

(३) ट्रेड युनियन अधिकार र सामुहिक सौदावाजी

(४) सामाजिक संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा

(ङ) स्रोत व्यवस्थापन

१५

(५) सार्वजनिक संस्थानहरुको व्यवस्थापन

(७) मानव स्रोत उपयोग, व्यवस्थापन र विकास

(८) प्राकृतिक स्रोत उपयोग, व्यवस्थापन र दीगो विकासलक्ष्य

(९) नेपालमा विकास योजना र चालु योजना

(१०) वित्त व्यवस्थापन,

(११) वित्तिय संधियता

(१२) विकास योजना र विकासमा नागरिक सहभागिता

(१३) दीगो विकास

द्वितीय पत्र: सेवा सम्बन्धी

१. संविधान तथा ऐन कानून

१५

१.	नेपालको संविधान	
(क)	नेपालमा संवैधानिक विकासक्रम	
(ख)	संविधानवाद र संवैधानिक कानून	
(ग)	नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलनको ऐतिहासिक पृष्ठभूमी	
(घ)	विधशास्त्रका सम्प्रदायहरू	
(ङ)	कानून व्याख्या सम्बन्धी ऐन, २०१०	
२.	श्रम सम्बन्धी नीति तथा कानून	३५
(क)	श्रम ऐन, २०७४ तथा श्रम नियमावली, २०७५	
(ख)	ट्रेड युनियन ऐन, २०४९ तथा ट्रेड युनियन नियमावली, २०५०	
(ग)	वैदेशिक रोजगार ऐन, २०६४ तथा वैदेशिक रोजगार नियमावली, २०६४	
(घ)	योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा ऐन, २०७४ तथा योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा नियमावली, २०७५	
(ङ)	सामाजिकसुरक्षायोजनासंचालनकार्य विध, २०७५	
(च)	श्रम अदालत (कार्यविधि) नियमावली, २०५२	
(छ)	अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन २०४८ र भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९	
(ज)	रोजगारदाता र श्रमिकको सूचिकरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५	
(झ)	स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४	
(ञ)	सन्धी ऐन, २०४७	
(ट)	राष्ट्रिय रोजगार नीति, २०७१	
(ठ)	वैदेशिक रोजगार नीति, २०७१	
(ड)	रोजगारीको हक सम्बन्धी ऐन, २०७५	
(ढ)	बोनसऐन, २०३० तथा बोनसनियमावली, २०३९	
(ण)	सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४	
(त)	बैङ्क तथा वित्तिय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३	
(थ)	प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४	
३.	मुलुकी अपराध संहिता, २०७४	२५
क	फौजदारी न्यायका मान्य सिद्धान्त	
ख	सार्वजनिक न्याय विरुद्धका कसूर	
ग	विवाह, ज्यान सम्बन्धी कसूर, लिखत सम्बन्धी कसूर	
घ	वैयक्तिक गोपनियता तथा प्रतिष्ठा विरुद्धका कसूर	
ङ	मुलुकी फौजदारी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४	
च	मुद्दाको कारवाही सुनुवाई र फैसला सम्बन्धी व्यवस्था	
छ	प्रमाण परीक्षण सम्बन्धी व्यवस्था	

	बहसकला र बहस व्यवस्थापन कानूनी प्रतिरक्षा र कानूनी राय नेपालमा कानूनी राय प्रदान गर्ने निकायहरू	
४.	देवानीकानूनका सामान्य सिद्धान्त	२५
(क)	मुलुकी देवानी (संहिता)ऐन, २०७४ मुलुकी देवानी कार्यविधि (संहिता)ऐन, २०७४	
(ख)	लिखत गर्दा पुर्याउनु पर्ने रितहरू	
(ग)	नागरिक अधिकार	
(घ)	व्यक्ति	
(ङ)	पारिवारिक कानून	
(च)	विवाह, सम्बन्ध विच्छेद, पारिवारिक सम्बन्ध, मातृक र पैतृक अधिकार, संरक्षण धर्मपुत्र धर्मपुत्री, अंशवण्डा, अपुताली	
(छ)	सम्पत्ति सम्बन्धी कानून	
(ज)	करार सम्बन्धी कानून	
(झ)	दुष्कृति सम्बन्धी कानून	
(ञ)	अदालतको अधिकार क्षेत्र	
(ट)	हदम्याद र हकदैया	
(ठ)	दावी वा फिरादपत्र, प्रतिउत्तर र प्रतिवादी, म्याद	
(ड)	वारेस सम्बन्धी व्यवस्था	
(ढ)	तारिख सम्बन्धी व्यवस्था	
(ण)	आदेश सम्बन्धी	
(त)	साक्षी परीक्षण	
(थ)	फैसला कार्यान्वयन	